

Ks. dr Leszek Poleszak SCJ

Wprowadzenie do polskiego wydania dzieła o. Leona Jana Dehona pt. „Le Cœur Sacerdotal de Jésus”

Niemal wszystkie dzieła społeczne o. Leona Jana Dehona zostały opublikowane między rokiem 1894 (*Manuel social chrétien*) a rokiem 1900 (*La Rénovation sociale chrétienne*). W przypadku dzieł duchowych okres publikacji był znacznie wydłużony i obejmował zakres od roku 1896 (*La Retraite du Sacré-Cœur*) aż do roku 1923 (*Études sur le Sacré-Cœur*).

Dzieło *Le Cœur Sacerdotal de Jésus. Trente-trois méditations destinées particulièrement aux Prêtres et aux Clercs* zostało opublikowane w 1907 roku¹. W wydaniu zbiorowym dzieł o. Leona Jana Dehona tekst ten możemy odnaleźć w drugim tomie *Œuvres Spirituelles*². Współcześnie dzieło było wydawane kilkakrotnie, także w nowożytnych tłumaczeniach.

¹ Por. L. DEHON, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus. Trente-trois méditations destinées particulièrement aux Prêtres et aux Clercs*, Casterman, Tournai 1907.

² Por. TENŻE, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus. Trente-trois méditations destinées particulièrement aux Prêtres et aux Clercs*, w: *Œuvres Spirituelles*, t. 2, Edizione Andria – Collegio Missionario S. Cuore, Andria 1983, s. 517-628.

W oryginalnym języku francuskim zostało ono opublikowane ponownie w 2015 roku³. Ponadto ujrzało światło dzienne również w języku angielskim⁴, hiszpańskim⁵, portugalskim⁶ oraz włoskim (fragmenty)⁷.

Tłumaczenie polskie zostało opracowane na podstawie wydania krytycznego przygotowanego przez Centrum Studiów Dehoniańskich (Centro Studi Dehoniani), opublikowanego na stronie internetowej zawierającej zbiór tekstów o. Leona Jana Dehona: <http://dehondocsoriginals.org/>⁸. Było ono także konsultowane ze wspomnianym wcześniej wydaniem, umieszczonym w drugim tomie *Œuvres Spirituelles*, ze

³ Por. TENŽE, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus. Trente-trois méditations destinées particulièrement aux Prêtres et aux Clercs*, Editions SCJ Clairefontaine Heimat und Mission, Clairefontaine 2015, ISBN: 9789995991364.

⁴ Por. TENŽE, *The priestly heart of Jesus. Thirty-three meditations composed especially for the use of priests and clerics*, Sacred Heart Monastery, Hales Corners (Wisconsin) 1947, <https://www.dehondocsinternational.org/#/pdf/the-priestly-heart-of-jesus> (odczyt z dn. 05.11.2024 r.).

⁵ Por. TENŽE, *El Corazón sacerdotal de Jesús. Treinta y tres meditaciones destinadas particularmente a los Sacerdotes y a los Clérigos*, Editorial El Reino, Torrejón de Ardoz 1907, <https://www.dehondocsinternational.org/#/pdf/el-corazon-sacerdotal-de-jesus> (odczyt z dn. 05.11.2024 r.).

⁶ Por. TENŽE, *O Coração Sacerdotal de Jesus. Trinta meditações destinadas particularmente aos sacerdotes e aos clérigos*, Noviciado SCJ, Aveiro 2010, <https://www.dehondocsinternational.org/#/pdf/o-coracao-sacerdotal-de-jesus> (odczyt z dn. 05.11.2024 r.).

⁷ Por. TENŽE, *Il Cuore sacerdotale di Gesù*, w: TENŽE, *Si all'amore nel Cuore di Gesù*, Sacerdoti del S, Cuore di Gesù Provincia Italiana Settentrionale e Meridionale, Milano 1985, s. 225-316.

⁸ Por. TENŽE, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus*, <https://www.dehondocsoriginals.org/publicati/OSP/OSP-CSJ-0002-0005-8060205> (odczyt z dn. 05.11.2024 r.).

względu na drobne błędy edytorskie, jakie pojawiły się w wydaniu internetowym.

Ojciec Leon Jan Dehon w *Notes quotidiennes* dwukrotnie wspomina o swym dziele *Le Cœur Sacerdotal de Jésus*. Pierwszy raz czyni to podczas pobytu w Rzymie w 1906 r., kiedy to podjął działania w celu zatwierdzenia *Konstytucji Zgromadzenia*. Po wymienieniu wszystkich kroków, jakie poczynił w tym celu w Stolicy Apostolskiej, zauważa: „W oczekiwaniu kończę pisać moją pracę na temat *Cœur Sacerdotal de Jésus* [Kapłańskie Serce Jezusa]”⁹. W 1908 r., będąc nadal w Wiecznym Mieście, z nieukrywaną radością notuje: „30 stycznia jest wielkim dniem. Mam audiencję u papieża. (...) Ofiarowuję ojcu świętemu¹⁰ moją książkę *Le Cœur Sacerdotal de Jésus* [Kapłańskie Serce Jezusa]. Chwali temat. Jezus – mówi – jest prawdziwie kapłanem *par excellence*. Zacerpnie z tej książki temat do swych medytacji na miesiąc”¹¹. Zdaniem ks. Andrea Tessarolo SCJ, wybitnego znawcy duchowości sercańskiej, ta „mała książka” wraz z dwutomowym *L'année avec le Sacré-Cœur*¹², wydanym dwa lata później (1909), zalicza się do najważniejszych dzieł o. Leona Jana Dehona¹³.

⁹ L. DEHON, *Notes quotidiennes*, zeszyt XX, 31, w: L. DEHON, *Zapiski codzienne*, t. 3, 1901-1910, tł. D. Śliwa, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2022, s. 196.

¹⁰ Chodzi o św. Piusa X.

¹¹ L. DEHON, *Notes quotidiennes*, zeszyt XXIV, 15, 17, w: L. DEHON, *Zapiski codzienne*, t. 3, dz. cyt., s. 425.

¹² Por. L. DEHON, *L'année avec le Sacré-Cœur. Méditations pour les jours de l'année selon l'esprit du Sacré-Cœur, d'après l'ordre liturgique et les fêtes des principaux saints, à l'usage des ecclésiastiques, des religieuses et des personnes pieuses*, t. 1 i 2, Casterman, Tournai 1909.

¹³ Por. A. TESSAROLO, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus. Un petit livre du P. Dehon*, w: Y. LEDURE (red.), *Léon Dehon – dynamique d'une fondation religieuse. Expérience présentes – perspectives d'avenir*.

Kapłaństwo Jezusa Chrystusa

Już we wstępie autor *Le Cœur Sacerdotal de Jésus* podkreśla, że tematem dzieła jest kapłaństwo Jezusa Chrystusa w świetle nabożeństwa do Jego Najświętszego Serca, którego streszczeniem jest słowo „miłość”: „Nabożeństwo do Najświętszego Serca Jezusa odnosi się do wszystkich tajemnic i wszystkich stanów naszego Pana. Wyjaśnia wszystko jednym słowem: miłość” (1)¹⁴. Punkt wyjścia stanowi natomiast stwierdzenie, że Serce Jezusa jest sercem kapłana: „Serce Jezusa jest zatem przede wszystkim sercem kapłana i było właściwe, aby kapłani czcili je w ten sposób” (12). Jezus jest kapłanem dzięki miłości, która rozpala Jego wnętrze i pobudza Go do działania: „Jest Nim przede wszystkim przez swoją miłość, przez swoje Serce, którego całe życie wyczerpuje się w obowiązkach, jakie pełni wobec Ojca w naszym imieniu. Wszystkie Jego dzieła zbawienia są tak cenne dla Jego Ojca, ponieważ pochodzą z Jego Serca i są ożywione Jego miłością” (3)¹⁵.

Rozważania o. Dehona możemy podzielić na dwa zasadnicze tematy:

- Jezus Chrystus odwieczny kapłan (medytacje 1-6),
- Jezus Chrystus – kapłan w całym swoim życiu – wzór i ideał dla wszystkich wierzących (medytacje 7-33).

Główną treścią doktrynalną rozważań, które o. Leon Jan Dehon podejmuje zwłaszcza w pierwszych sześciu medytacjach, jest zagadnienie odwiecznego kapłaństwa Jezusa

Session d'études à Clairefontaine septembre 1995, „Clairefontainer Studien” 1, Clairefontaine 1996, s. 97.

¹⁴ Użyte numery odnoszą się do numeracji akapitów w wydaniu internetowym dzieła oraz w tym tłumaczeniu polskim (dalej: CSJ).

¹⁵ Por. A. TESSAROLO, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus...*, dz. cyt., s. 98.

Chrystusa. Jezus zostaje ukazany jako kapłan już w intymnym życiu Trójcy Przenajświętszej, ponieważ jako Syn Ojca Przedwiecznego jest „odblaskiem chwały Ojca” (por. Hbr 1,3). „Syn jest wieczną chwałą Ojca: «*Splendor gloriae et figura substantiae ejus* [Odblask Jego chwały i odbicie Jego istoty]» (por. Hbr 1,3). Czy bycie tą chwałą, umiłowanie tego stanu, oddawanie się mu i pełnienie aktu miłości, który wyraża upodobanie wobec Tego, który jest zasadą tego stanu, nie jest sprawowaniem pewnego rodzaju kapłaństwa w odniesieniu do Niego?” (16). Jednak to moment wcielenia Syna Bożego sprawia, że Jego kapłaństwo może się w pełni realizować. Przyjmując ludzkie ciało, w pełni ofiarowuje się Ojcu w darze, co czyni Go zarówno Kapłanem, jak i Ofiarą (Hostią). Rozważania prowadzą autora do wniosku: „Otóż, ze wszystkich Osób Boskich słuszne jest, żeby to Syn wcielił się, aby stać się najwyższym Kapłanem stworzenia. Jest do tego przygotowany przez samą naturę swego synostwa, które ma być chwałą Jego Ojca. «Aby uzyskać to Boskie kapłaństwo – mówi Bossuet – trzeba jedynie narodzić się z Boga; a Ty, o Jezu, masz swoje powołanie przez swoje odwieczne zrodzenie»” (24). I dodaje dalej: „W jakimkolwiek stanie rozważamy ofiarę Jezusa Chrystusa (...) czy to w łonie Dziewicy, czy na krzyżu, czy to w Eucharystii, czy w niebie, to zawsze Duch Święty jest Tym, który konsekruje ofiarę lub ją spala” (37).

Często powtarzające się w rozważaniach stwierdzenie, że Jezus otrzymał kapłańskie Serce, wyraźnie wskazuje na to, że Założyciel Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego inspirację do swych medytacji czerpie ze Szkoły Francuskiej. Kapłańskie Serce Jezusa jest stale ożywiane miłością. W tym Sercu, poprzez działanie Ducha Świętego, Jezus przyjmuje z miłością swą misję kapłańską. „Duch Święty jest autorem całego świętego człowieczeństwa Jezusa. Poświęcił Jezusa całkowicie. Konsekrował Go i uczynił cał-

kowie Kapłanem i Ofiarą. Jednak działanie Ducha Świętego w szczególny sposób koncentruje się na sercu” (35). Taką ideę kapłaństwa o. Leon Jan Dehon czerpie od św. Jana Eudes¹⁶ oraz o. Charles’a Sauv ¹⁷. Zgodnie z tymi inspiracjami, w Sercu Jezusa należy szukać źródeł działalności kapłańskiej Jezusa Chrystusa oraz cech Jego miłości, która najpełniej objawia się w tajemnicy paschalnej, w Eucharystii oraz w życiu Kościoła¹⁸. Kapłaństwo Jezusa przenika całą Jego istotę, a Jego centrum jest Serce Zbawiciela¹⁹.

Jezus – Kapłan jest wzorem dla wszystkich wierzących

Kolejne rozważania o. Dehona (medytacje 7-33) służą autorowi do przedstawienia kapłańskiego Serca Jezusa jako modelu dla poszczególnych grup osób, zwłaszcza zaś seminarzystów i kapłanów. Dziecię Jezus staje się wzorem posłuszeństwa dla dzieci; młody Jezus, uczący się w szkole rabinistycznej – to ideał studenta, zwłaszcza seminarzysty; relacje Syna Bożego wobec innych osób stają się wzorem działania duszpasterskiego. Jak zauważa ks. A. Tessarolo SCJ, tekst jest tu nieco mniej przesiąknięty głęboką teologią i nie

¹⁶ „W swojej pięknej książce o godnym podziwu Sercu Maryi, czcigodny Ojciec Eudes często mówi nam o Boskim Sercu Jezusa. «Jego Boskie Serce – mówi – jest tym, które nasz Zbawiciel odwiecznie ma w cudownym łonie swego Ojca; ono jest jednym sercem i jedną miłością z sercem i miłością Jego Ojca; i z tym sercem i tą miłością jest źródłem Ducha Świętego»” (18). Por. *Cœur admirable*, księga XII. Zob.: J. EUDES, *Le Cœur admirable de la très sacrée Mère de Dieu ou la dévotion au très saint Cœur*, t. 1 i 2, Jean Poisson, Caen 1681, s. 762.

¹⁷ Por. CSJ 60-63.

¹⁸ Por. A. TESSAROLO, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus...*, dz. cyt., s. 99.

¹⁹ Por. *Szósta medytacja: W kapłaństwie naszego Pana trzeba brać pod uwagę przede wszystkim Jego Serce*, w: CSJ 57-66.

nawiązuje do bogatej doktryny Szkoły Francuskiej, do której autor odnosi się w innych dziełach, zwłaszcza w *Couronnes d'amour*²⁰. Bardziej etyczna niż mistyczna wizja Jezusa Chrystusa ukazana w tych medytacjach, rozszerza w ten sposób perspektywę, wskazując zwłaszcza na Jego posłuszeństwo w różnych wymiarach życia, z uwzględnieniem obowiązków społecznych i patriotycznych wobec swego narodu. Elementy duchowości kapłańskiej Jezusa służą Założycielowi do podkreślenia Jego troski i miłości do ubogich i grzeszników, relacji do drugiego człowieka, życia modlitwy, uczestnictwa w kulcie liturgicznym, duszpasterstwa. Łatwo więc można zauważyć, że choć medytacje są skierowane przede wszystkim do kapłanów i osób przygotowujących się do kapłaństwa, autor odnosi się zarówno do kapłaństwa służebnego, jak też pośrednio do kapłaństwa powszechnego wszystkich ochrzczonych, choć to drugie zostało przez niego jedynie zasygnalizowane²¹.

Kwestię jedynie pobieżnego wspomnienia kapłaństwa powszechnego zauważa ks. Andrea Tessarolo SCJ, zdaniem którego temat ten jest istotny w duchowości założonego przez o. Dehona Zgromadzenia, które obejmuje zarówno kapłanów, jak też braci zakonnych. Jego zdaniem ks. Sylvain Marie

²⁰ Polskie tłumaczenie tego dzieła: L. DEHON, *Koronki do Najświętszego Serca Jezusowego*, t.1. *Wcielenie*, tł. J. Stoszko, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2018; TENŻE, *Koronki do Najświętszego Serca Jezusowego*, t.2. *Męka*, tł. J. Stoszko, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2019; TENŻE, *Koronki do Najświętszego Serca Jezusowego*, t.3. *Eucharystia*, tł. J. Stoszko, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2018.

²¹ „Wszyscy święci w niebie, wszyscy święci na ziemi i w czyśćcu, wszyscy chrześcijanie mają tylko jedno Serce w naszym Panu, Serce kapłańskie, które składa Bogu hołd, miłość i ofiarę: „*Hoc [enim] sentite in vobis quod et in Christo Jesu* [Niech będzie w was to dążenie, które było w Chrystusie Jezusie] (Flp 2,5)”. CSJ 5.

Giraud²², z którego dzieła *Prêtre et Hostie* o. Dehon czerpie inspirację, podkreśla rangę kapłaństwa powszechnego znacznie obszerniej²³. W rzeczywistości jednak temat ten zostaje przez ks. Giraud jedynie zasygnalizowany w aspekcie ofiary: „Każdy chrześcijanin jest kapłanem nie po to, aby ofiarować Ciało i Krew Jezusa Chrystusa, ale jest kapłanem, ponieważ na mocy chrztu stał się uczestnikiem tej Boskiej ofiary. I jest kapłanem, aby ofiarować siebie jako ofiarę, w jedności z ofiarą Jezusa Chrystusa”²⁴.

Takie ujęcie uczestnictwa w ofierze Jezusa Chrystusa jest charakterystyczne dla o. Leona Jana Dehona, dla którego duchowość oblacyjna stanowi jedną z cech wyróżniających charyzmatu Zgromadzenia. W *Le Cœur Sacerdotal de Jésus* Jezus – Kapłan zostaje ukazany jako „oblatus” – gorliwy, bardzo oddany. Autor stawia więc przed oczami czytelników doskonały przykład wiernego i dyspozycyjnego kapłana i duszpasterza, który bardziej niż pełniącym urząd kapłański jest sługą człowieka i wspólnoty. Z jego troski o prymat życia teologicznego, zwłaszcza jego źródła, którym jest bezinteresowna miłość, rodzi się cała działalność ludzka, religijna i społeczna²⁵.

²² Ks. Sylvain Marie Giraud (ur. 30 września 1830 r. w Éguilles, zm. 22 sierpnia 1885 r. w Tarascon) – francuski kapłan, przełożony generalny misjonarzy Notre-Dame de la Salette (1865-1876), autor licznych publikacji teologicznych.

²³ Por. A. TESSAROLO, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus...*, dz. cyt., s. 100-103.

²⁴ S. M. GIRAUD, *Prêtre et Hostie. Notre-Seigneur Jésus-Christ et son prêtre considérés dans l'éminente dignité du sacerdoce et les saintes dispositions de l'état d'hostie*, t. 1, *Préface*, Delhomme & Briquet Editeurs, Lyon-Paris 1885, s. XVI. Nieco szerzej zagadnienie uczestnictwa w kapłaństwie Jezusa Chrystusa zostało rozwinięte w księdze 2, rozdział 1, tamże, s. 241-250.

²⁵ Por. CSJ 29, 211-220.

Wzór kapłana Jezusa Chrystusa, który z miłością ofiaruje się Ojcu jako ofiara wynagradzająca za grzechy człowieka, stanowi stałą inspirację dla duchowości o. Leona Jana Dehona. Jest to wyraźnie widoczne w pierwszych dwóch zeszytach *Notes Quotidiennes*, w których tematem wiodącym jest miłość rozpatrywana w jej fundamentalnym wymiarze daru wynagradzającego. Autor ukazuje w nich Boga, który oddaje się człowiekowi, by go pojednać z sobą. Także człowiek oddaje się Jemu, przez Jezusa Chrystusa, Kapłana i Żerwę. Miłość, która ofiarowuje się, aby wynagrodzić za grzech osobisty i społeczny, staje się najwyższym celem młodego kapłana – Dehona oraz fundamentem jego nieustannego wysiłku, by zjednoczyć się z Ojcem przez Jego Syna²⁶. „Pozwólmy naszemu Panu żyć w nas, sprawować w nas Jego ofiarę i Jego dzieło wynagrodzenia. Jesteśmy w tenże sposób wyniesieni do godności panowania nad innymi stworzeniami: «*Regale sacerdotium*» [Królewskie kapłaństwo] (1 P 2,9)”²⁷. Ten duch charakteryzuje całe jego kapłaństwo, także w początkowym jego okresie, kiedy to pomimo rozczarowania przeznaczeniem do parafii Saint-Quentin, z wielką wrażliwością na potrzeby ludzi rozwija swą działalność duszpasterską, pozytywnie łącząc wymiar kontemplacyjny i aktywny swojej posługi kapłańskiej²⁸.

²⁶ Por. A. VASSENA, *Wprowadzenie krytyczne do trzech pierwszych zeszytów „Notes Quotidiennes”*, w: L. DEHON, *Zapiski codzienne*, t. 1, 1867-1894, tł. J. Zarzycka-Orecka, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2011, s. LI-LII.

²⁷ L. DEHON, *Notes Quotidiennes, Cahier 1*, 115, <https://www.dehondocoriginals.org/publicati/JRN/NQT/JRN-NQT-0001-0001-0052801> (odczyt z dn. 16.12.2024 r.); tłumaczenie za: TENŻE, *Zapiski codzienne*, t. 1, dz. cyt., s. 44.

²⁸ Por. A. TESSAROLO, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus...*, dz. cyt., s. 103.

Obraz kapłana

Ojciec Leon Jan Dehon w *Le Cœur Sacerdotal de Jésus* przedstawia charakterystyczny dla siebie obraz kapłaństwa. W swoim dziele opisuje kapłana jako pasterza i apostoła, szczególnie podkreślając jego oddanie i wyjątkową gorliwość. Życie kapłańskie jest nieustannie składane w ofierze. Kapłan jest szafarzem kultu publicznego we wspólnocie²⁹.

W *Manuel social chrétien* będzie kontynuował tę myśl, stwierdzając, że kapłan ma być człowiekiem modlitwy i ofiary, by jego posługa stała się swego rodzaju antidotum na współczesny upadek moralności. Zdaniem o. Dehona, powinien to być człowiek światły, oddany studiom i dziełom społecznym, by dzięki jego zaangażowaniu światło mogło zapanować pośród ciemności. Jako przedstawiciel Kościoła, kapłan powinien być ponadto uczniem i apostołem Najświętszego Serca Jezusa, który zwłaszcza w obecnych czasach pełnych podziałów i nienawiści przyniesie lekarstwo dzięki ogrzaniu oziębłych serc płonącym ogniskiem miłości Bożej. Serce Jezusa objawiające się w jego przepowiadaniu, w życiu i w jego dziełach, będzie mogło inspirować zarówno do medytacji, jak również do podejmowania czynów miłości³⁰.

Dla o. Leona Jana Dehona jest więc jasne, że kapłan nie może ograniczać się jedynie do szafowania sakramentów świętych i celebracji liturgicznych³¹. Powinien on rozpozna-

²⁹ Por. tamże, s. 101; V. H. NGO, *Léon Dehon spiritualité du Cœur du Christ et engagement sociétal*, „Les études sur la spiritualité dehonienne”, Clairefontaine 2021, s. 89.

³⁰ Por. L. DEHON, *Manuel social chrétien*, w: TENŻE, *Œuvres Sociales*, t. 2, Edizione Dehoniane Napoli – Andria – Roma, Andria 1976, s. 108-110.

³¹ Por. Y. LEDURE, *Le père Léon Dehon, 1843-1925. Entre mystique et catholicisme social*, „Histoire”, Paris 2005, s. 62.

wać dysfunkcje obecne w społeczeństwie w wymiarze ludzkim, społecznym, religijnym i politycznym, oraz starać się im zapobiegać. Dzięki życiu duchowością Serca Bożego, winien wprowadzać ją w obszar działań społecznych, ukazując dobroć, miłosierdzie, sprawiedliwość i miłość Bożą na wzór Jezusa. Dopiero dzięki właściwemu wykształceniu i wychowaniu kapłan będzie mógł stać się wiarygodnym świadkiem miłości Kościoła, której jedyne źródło tkwi w Najświętszym Sercu Jezusa Chrystusa³².

Wizja kapłaństwa zawarta w *Le Cœur Sacerdotal de Jésus*, jak też w *Manuel social chrétien* wzajemnie się uzupełnia. Ojciec Dehon starał się ją wcielać w życie zarówno poprzez założenie kolegium w Saint-Quentin, jak też przez formację seminarzystów i kapłanów. Propagował ją również w wydawanych przez siebie publikacjach. Jego celem było przygotowanie kapłanów głębokich duchowo i jednocześnie otwartych na współczesne problemy społeczne. Temu towarzyszył także wysiłek właściwego przygotowania zaangażowanych świeckich chrześcijan³³.

Kwestia źródeł

Le Cœur Sacerdotal de Jésus jawi się czytelnikowi jako bardzo jednolita kompozycja. Jej główna tematyka dotyczy kapłaństwa Jezusa Chrystusa, które rozważane jest w pierwszych sześciu rozdziałach w kategoriach Jego miłości i odwiecznej ofiary dla Ojca. Kolejne rozdziały zostają natomiast poświęcone kapłaństwu Jezusa zarówno w Jego doświadczeniu historycznym, jak też jako ideał propono-

³² Por. V. H. NGO, *Léon Dehon spiritualité du Cœur du Christ et engagement sociétal*, dz. cyt., s. 210-211.

³³ Por. tamże, s. 210-211.

wany do naśladowania, zwłaszcza kapłanom i kandydatom do kapłaństwa. Pierwsza część stanowi rozwinięcie doktryny o Jezusie Chrystusie, jedynym kapłanie Ojca, która została wypracowana zwłaszcza przez duchowość Oratorium Francuskiego. Jej najbardziej znanymi autorami są: Pierre de Bérulle, Jean-Jacques Olier, Charles de Condren i św. Jan Eudes³⁴. Ojciec Dehon często powołuje się na ich teksty, jednak swoje refleksje opiera przede wszystkim na dziele *Prêtre et Hostie* popularnego wówczas autora piszącego na temat duchowości ofiarniczej, ks. Sylvaina Marii Girauda. Dzieło to, opublikowane po raz pierwszy w 1885 r., było wielokrotnie wznawiane. Zawiera ono syntezę duchowości kapłańskiej Szkoły Francuskiej, którą autor ubogacił licznymi cytatami biblijnymi oraz tekstami ojców Kościoła. Ojciec Dehon w swoich refleksjach bardzo często odwołuje się do tych treści, niejednokrotnie bez dokładnego podania źródła. W wydaniu polskim miejsca te zostały oznaczone w przypisach. Ksiądz A. Tessarolo SCJ po przebadaniu pierwszych sześciu rozdziałów tekstu o. Dehona stwierdza, że jest on inspirowany nie tylko dziełem ks. Girauda, ale często stanowi on wręcz bezpośredni jego cytat, choć nie zostało to zaznaczone. Także cytaty biblijne, patrystyczne i teologiczne przywoływane w dokumencie stanowią bardzo bliskie odzwierciedlenie dzieła ks. Girauda. Zdaniem ks. Tessarolo takie podejście do źródeł było dość częste, zwłaszcza w odniesieniu do dzieł popularyzatorskich³⁵. Inspirację dla o. Dehona stanowią także dzieła świętych, zwłaszcza św. Ger-

³⁴ Zagadnienie teologiczno-duchowej refleksji Szkoły Francuskiej nad misteryjnym wymiarem duchowości kapłańskiej szeroko omawia: E. ZIEMANN, *Być kapłanem Serca Jezusowego. Duchowość kapłańska o. Leona Jana Dehona (1843-1925)*, Kraków 2006, s. 83-155.

³⁵ Por. A. TESSAROLO, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus...*, dz. cyt., s. 106-107.

trudy Wielkiej oraz św. Franciszka Salezego, a także inne dzieła duchowe popularne w jego czasach, np. cytowane przez niego: *Le Saint-Sacrement ou les œuvres et les voies de Dieu, suite à Tout pour Jésus* popularnego pisarza i nawróconego na katolicyzm teologa anglikańskiego – o. Fryderyka Wilhelma Fabera³⁶.

Ojciec Leon Jan Dehon posługuje się Pismem Świętym w obowiązującej w jego czasach wersji: *Biblia Sacra juxta Vulgatam Clementinam*, której sigła niekiedy odbiegają od zastosowanych we współczesnych tłumaczeniach Biblii na język polski. Autor cytuje Pismo Święte swobodnie, przytaczając niekiedy tekst w przybliżonym brzmieniu, ale również umieszczony w cudzysłowie (często bez podania sigli)³⁷. W obecnym tłumaczeniu tekstów Pisma Świętego posłużono się wersją piątego wydania Biblii Tysiąclecia³⁸, chyba że zaznaczono inaczej.

Zakończenie

Ojciec Leon Jan Dehon pod emblematycznym symbolem kapłańskiego Serca Jezusa Chrystusa łączy w jedno treść swego przesłania, zawartą w jego dotychczasowych dziełach duchowych. Możemy bez wątpienia powiedzieć, że *Le Cœur*

³⁶ O. Frederick William Faber (ur. 28 czerwca 1814 r. w Calverley (Yorkshire), zm. 26 września 1863 r. w Londynie) – duchowny anglikański, konwertyta, przyjął katolickie święcenia kapłańskie i za radą Jana Henryka Newmana przekształcił swoją wspólnotę św. Wilfryda w oratorium zgromadzenia św. Filipa Neri, gdzie został mistrzem nowicjatu, a następnie przełożonym oratorium w Londynie. Por. CSJ 225.

³⁷ W tych miejscach, gdzie ich brakowało, zostały uzupełnione.

³⁸ Por. *Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, wyd. 5, Pallottinum, Poznań 2000.

sacerdotal de Jésus, którego tłumaczenie na język polski oddajemy w ręce czytelników, jawi się jako jeden z najbardziej dojrzałych owoców jego pięknej duchowości kapłańskiej.

Kraków, 25 marca 2025 r.,
w uroczystość Zwiastowania Pańskiego.

Bibliografia

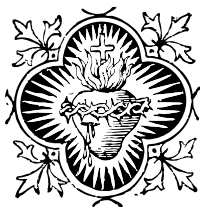
- Dehon L., *El Corazón sacerdotal de Jesús. Treinta y tres meditaciones destinadas particularmente a los Sacerdotes y a los Clérigos*, Editorial El Reino, Torrejón de Ardoz 1907, <https://www.dehon-docsinternational.org/#/pdf/el-corazon-sacerdotal-de-jesus> (odczyt z dn. 05.11.2024 r.).
- Dehon L., *Il Cuore sacerdotale di Gesù*, w: Tenze, *Si all'amore nel Cuore di Gesù*, Sacerdoti del S, Cuore di Gesù Provincia Italiana Setentrionale e Meridionale, Milano 1985, s. 225-316.
- Dehon L., *Koronki do Najświętszego Serca Jezusowego*, t.1. *Wcielenie*, tł. J. Stoszko, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2018.
- Dehon L., *Koronki do Najświętszego Serca Jezusowego*, t.2. *Męka*, tł. J. Stoszko, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2019.
- Dehon L., *Koronki do Najświętszego Serca Jezusowego*, t.3. *Eucharystia*, tł. J. Stoszko, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2018.
- Dehon L., *L'année avec le Sacré-Cœur. Méditations pour les jours de l'année selon l'esprit du Sacré-Cœur, d'après l'ordre liturgique et les fêtes des principaux saints, à l'usage des ecclésiastiques, des religieuses et des personnes pieuses*, t. 1, Casterman, Tournai 1909.
- Dehon L., *L'année avec le Sacré-Cœur. Méditations pour les jours de l'année selon l'esprit du Sacré-Cœur, d'après l'ordre liturgique et les fêtes des principaux saints, à l'usage des ecclésiastiques, des religieuses et des personnes pieuses*, t. 2, Casterman, Tournai 1909.

- Dehon L., *Le Cœur Sacerdotal de Jésus*, <https://www.dehondocsoriginals.org/publicati/OSP/OSP-CSJ-0002-0005-8060205> (odczyt z dn. 05.11.2024 r.).
- Dehon L., *Le Cœur Sacerdotal de Jésus. Trente-trois méditations destinées particulièrement aux Prêtres et aux Clercs*, Casterman, Tournai 1907.
- Dehon L., *Le Cœur Sacerdotal de Jésus. Trente-trois méditations destinées particulièrement aux Prêtres et aux Clercs*, w: L. Dehon, *Œuvres Spirituelles*, t. 2, Edizione Andria – Collegio Missionario S. Cuore, Andria 1983, s. 517-628.
- Dehon L., *Le Cœur Sacerdotal de Jésus. Trente-trois méditations destinées particulièrement aux Prêtres et aux Clercs*, Editions SCJ Clairefontaine Heimat und Mission, Clairefontaine 2015, ISBN: 9789995991364.
- Dehon L., *Manuel social chrétien*, w: L. Dehon, *Œuvres Sociales*, t. 2, Edizione Dehoniane Napoli – Andria – Roma, Andria 1976, s. V-352.
- Dehon L., *O Coração Sacerdotal de Jesus. Trinta meditações destinadas particularmente aos sacerdotes e aos clérigos*, Noviciado SCJ, Aveiro 2010, <https://www.dehondocsinternational.org/#/pdf/o-cora-cao-sacerdotal-de-jesus> (odczyt z dn. 05.11.2024 r.).
- Dehon L., *Œuvres Spirituelles*, t. 2, Edizione Andria – Collegio Missionario S. Cuore, Andria 1983.
- Dehon L., *The priestly heart of Jesus. Thirty-three meditations composed especially for the use of priests and clerics*, Sacred Heart Monastery, Hales Corners (Wisconsin) 1947, <https://www.dehondocsinternational.org/#/pdf/the-priestly-heart-of-jesus> (odczyt z dn. 05.11.2024 r.).
- Dehon L., *Zapiski codzienne*, t. 1, 1867-1894, tł. J. Zarzycka-Orecka, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2011.
- Dehon L., *Zapiski codzienne*, t. 3, 1901-1910, tł. D. Śliwa, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2022.
- Eudes J., *Le Cœur admirable de la très sacrée Mère de Dieu ou la dévotion au très saint Cœur*, t. 1 i 2, Jean Poisson, Caen 1681.
- Giraud S. M., *Prêtre et Hostie. Notre-Seigneur Jésus-Christ et son prêtre considérés dans l'éminente dignité du sacerdoce et les saintes dispo-*

- sitions de l'état d'hostie, t. 1, *Préface*, Delhomme & Briguet Editeurs, Lyon-Paris 1885.
- Ledure Y., *Le père Léon Dehon, 1843-1925. Entre mystique et catholicisme social*, „Histoire”, Paris 2005.
- Ledure Y. (red.), *Léon Dehon – dynamique d'une fondation religieuse. Expérience présentes – perspectives d'avenir. Session d'études à Clairefontaine septembre 1995*, „Clairefontainer Studien” 1, Clairefontaine 1996.
- Ngo V. H., *Léon Dehon spiritualité du Cœur du Christ et engagement sociétal*, „Les études sur la spiritualité dehonienne”, Clairefontaine 2021.
- Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu*, wyd. 5, Pallottinum, Poznań 2000.
- Tessarolo A., *Le Cœur Sacerdotal de Jésus. Un petit livre du P. Dehon*, w: Y. Ledure (red.), *Léon Dehon – dynamique d'une fondation religieuse. Expérience présentes – perspectives d'avenir. Session d'études à Clairefontaine septembre 1995*, „Clairefontainer Studien” 1, Clairefontaine 1996, s. 97-107.
- Vassena A., *Wprowadzenie krytyczne do trzech pierwszych zeszytów „Notes Quotidiennes”*, w: L. Dehon, *Zapiski codzienne*, t. 1, 1867-1894, tł. J. Zarzycka-Orecka, Wydawnictwo Księży Sercanów Dehon, Kraków 2011, s. XXV-LXI.
- Ziemann E., *Być kapłanem Serca Jezusowego. Duchowość kapłańska o. Leona Jana Dehona (1843-1925)*, Kraków 2006.

Ks. Leszek Poleszak – sercanin, doktor teologii, wykładowca Wyższego Seminarium Misyjnego Księży Sercanów w Stadnikach, członek Polskiego Stowarzyszenia Teologów Duchowości. W pracy naukowej zajmuje się teologią Najświętszego Serca Jezusowego oraz duchowością. ORCID: 0000-0001-5408-0809, <https://www.lpoleszak.sercanie.pl/>

O. Leon Jan Dehon

Kapłańskie Serce Jezusa

Kraków 2025

WYDAWNICTWO KSIĘŻY SERCANÓW

TYTUŁ ORYGINAŁU

L. Dehon, *Le Cœur Sacerdotal de Jésus. Trente-trois méditations destinées particulièrement aux Prêtres et aux Clercs*, Casterman, Tournai 1907, w: L. Dehon, *Œuvres Spirituelles*, t. 2, Edizione Andria – Collegio Missionario S. Cuore, Andria 1983, s. 517-628.

KRYTYCZNA WERSJA ELEKTRONICZNA:

Le Cœur sacerdotal de Jésus,

<http://www.dehondocsoriginals.org/publicati/OSP/OSP-CSJ-0002-0005-8060205> (odczyt z dn. 05.11.2024 r.).

TŁUMACZENIE Z JĘZYKA FRANCUSKIEGO

ks. Krzysztof Witek SCJ

KONSULTACJE DOTYCZĄCE TŁUMACZENIA Z JĘZYKA FRANCUSKIEGO

ks. Zdzisław Pławecki SCJ

OPRACOWANIE, WPROWADZENIE I REDAKCJA

ks. Leszek Poleszak SCJ

IMPRIMI POTEST

Warszawa, 22.04.2025 r., L.dz. 91/2025

ks. Sławomir Knopik SCJ

provincjal

ISBN 978-83-7519-704-4

© 2025 Wydawnictwo Księży Sercanów

ul. Saska 2, 30-715 Kraków

tel./fax: 12 290-52-98

e-mail: wydawnictwo@sercanie.pl

sklep@sercanie.pl

wydawnictwo.sercanie.pl

Druk: EKODRUK, Kraków 2025